

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 433/2013-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. júla 2013 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpeného advokátom [REDACTED], vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaniach vedených pod sp. zn. 3 Cdo 244/2011 a sp. zn. 3 Cdo 40/2012 a jeho uznesením z 19. marca 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. júna 2012 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou

namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), porušenie základného práva na rovnosť v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a podľa čl. 37 ods. 3 listiny, ako aj porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 3 Cdo 244/2011 a sp. zn. 3 Cdo 40/2012 a jeho uznesením z 19. marca 2012 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva, že Okresný súd Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 7 C 10/2010-225 z 13. decembra 2010 zamietol žalobu, ktorou sa sťažovateľ ako žalobca domáhal, aby súd zaviazal žalovaného plniť povinnosti vyplývajúce zo zmluvy uzavretej 19. augusta 1998 s právnym predchodcom žalovaného (██████████) o predaji výkonu práva poľovníctva v poľovnom revíri ██████████ (ďalej len „zmluva z 19. augusta 1998“). Výsledkami vykonaného dokazovania mal okresný súd za preukázané, že zmluvou z 19. augusta 1998 došlo medzi jej účastníkmi k dohode okrem iného aj o predaji výkonu práva poľovníctva, poskytnutí poplatkového odstrelu a odkúpení ulovenej diviny, pričom všetky práva a povinnosti účastníkov zmluvy sa viazali na poľovný revír ██████████ Podľa tejto zmluvy bolo sťažovateľovi plnené do jari 2009. Rozhodnutím Obvodného lesného úradu v ██████████ č. OLÚ 09/00095-5-DK zo 16. apríla 2009 (ďalej len „rozhodnutie obvodného lesného úradu“) bol uvedený poľovný revír zrušený. Plnenie, ktoré dovtedy poskytoval žalovaný, sa v dôsledku tejto skutočnosti stalo nemožným a všetky vzájomné práva a povinnosti z právneho vzťahu založeného zmluvou z 19. augusta 1998 vzhľadom na § 575 ods. 1 Občianskeho zákonníka tým zanikli. So zreteľom na argumentáciu sťažovateľa súd prvého stupňa vyslovil názor, že i keď bol s určitým časovým odstupom rozhodnutím obvodného lesného úradu uznaný ██████████ v ktorom žalovanému patrí právo poľovníctva, neznamená to bez ďalšieho obnovenie vzájomných práv a povinností založených zmluvou z 19. augusta 1998. Skutočnosť, že hranice nového poľovného revíru sa čiastočne prekrývajú s hranicami zaniknutého poľovného revíru, je z tohto hľadiska irelevantná.

Na odvolanie sťažovateľa Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 16 Co 91/2011 z 19. mája 2011 (ďalej aj „rozsudok krajského súdu“) napadnutý prvostupňový rozsudok potvrdil a rozhodol tiež o náhrade trov odvolacieho konania. V odôvodnení tohto rozsudku poukázal na to, že poľovné právo upravuje v súčasnosti zákon č. 274/2009 Z. z. o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 274/2009 Z. z.“), ktorý s účinnosťou od 1. septembra 2009 nahradil predchádzajúcu právnu úpravu danú zákonom č. 23/1962 Zb. o poľovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 23/1962 Zb.“). Zdôraznil, že podľa § 17 ods. 1 písm. b) zákona č. 274/2009 Z. z. zmluva o užívaní poľovného revíru zaniká zánikom poľovného revíru. Odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa konštatoval, že podľa zmluvy z 19. augusta 1998 sa plnilo do začiatku roku 2009. Poukázal na to, že uvedená zmluva neupravuje prevod zmluvných záväzkov užívateľa poľovného revíru a že právna úprava prevodu alebo prechodu záväzkov užívateľa poľovného revíru nie je uvedená ani v predpisoch o poľovníctve. Za daného stavu by išlo o obchádzanie zákona, keby užívateľ nového poľovného revíru bol povinný prevziať záväzky z výkonu poľovníctva vzťahujúce sa na revír, ktorý zanikol. Na tomto základe odvolací súd uzavrel, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav, zo skutkových zistení vyvodil zodpovedajúci právny záver, rešpektoval príslušnú právnu úpravu a zohľadnil všetky právne významné skutočnosti. Jeho rozhodnutie ako vecne správne preto v zmysle § 219 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) potvrdil.

Žalobca podaním z 23. decembra 2010 vzniesol námietku zaujatosti zákonnej sudkyne okresného súdu. Krajský súd uznesením sp. zn. 17 NcC 25/2011 z 19. mája 2011 (ďalej len „uznesenie sp. zn. 17 NcC 25/2011“) rozhodol, že namietaná sudkyňa nie je vylúčená z prerokúvania a rozhodovania vecí vedenej okresným súdom pod sp. zn. 7 C 10/2010.

Proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 16 Co 91/2011 z 19. mája 2011, ako aj proti jeho uzneseniu sp. zn. 17 NcC 25/2011 (o nevyhlásení konajúcej sudkyne) podal sťažovateľ dovolanie. Podľa jeho názoru došlo v konaní k procesnej vade v zmysle § 237 OSP [§ 241 ods. 2 písm. a) OSP], ako aj k tzv. inej vade majúcej za následok nesprávne

rozhodnutie vo veci [§ 241 ods. 2 písm. b) OSP], a zároveň tvrdil, že dovolaním napadnuté rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci [§ 241 ods. 2 písm. c) OSP]. Za procesné vady konania v zmysle § 237 OSP, ku ktorým došlo v konaní, označil odňatie možnosti pred súdom konať [§ 237 písm. f) OSP], a to, že rozhodovala vylúčená sudkyňa [§ 237 písm. g) OSP].

Najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol dovolanie proti rozsudku krajského súdu ako neprípustné a konanie o dovolaní proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 17 NcC 25/2011 zastavil.

Proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu podal sťažovateľ sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorou navrhuje, aby ústavný súd vyslovil, že postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cdo 244/2011 a sp. zn. 3 Cdo 40/2012 a napadnutým uznesením najvyššieho súdu boli jeho základné práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 37 ods. 3 listiny, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru porušené, a aby napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého

návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde teda vyplýva, že uvedené ustanovenie rozlišuje okrem iného aj osobitnú kategóriu návrhov, ktorými sú návrhy „zjavne neopodstatnené“. Týmto zákon o ústavnom súde v záujme účelnosti a procesnej ekonomie poskytuje ústavnému súdu príležitosť preskúmať v štádiu predbežného prerokovania sťažnosti (§ 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde) možnosť jej prípadného odmietnutia jednak na základe obsahu namietaných právoplatných rozhodnutí, charakteru namietaných opatrení alebo iných zásahov, ktorými malo dôjsť k porušeniu základných práv alebo slobôd sťažovateľa a z nich vyplývajúcich skutkových zistení, a jednak tiež na základe argumentácie, ktorú proti nim sťažovateľ v návrhu uplatnil (I. ÚS 240/2012).

Za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci alebo jeho rozhodnutím nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. O zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide preto vtedy, ak pri jej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 198/07, IV. ÚS 27/2010).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a následne na nich založených právnych záverov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010).

Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy však patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07). O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak ústavný súd zistí interpretáciu a aplikáciu právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv, ako aj k tým základným právam, ktoré označil v petite svojej sťažnosti. Platí to predovšetkým v situácii, keď je

sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011).

Z týchto hľadísk ústavný súd preskúmal sťažnosť sťažovateľa namietajúceho porušenie svojich základných práv podľa 46 ods. 1 ústavy (čl. 36 ods. 1 listiny) a čl. 47 ods. 3 ústavy (čl. 37 ods. 3 listiny), ako aj práva čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 36 ods. 1 listiny) každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa čl. 47 ods. 2 ústavy každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy (čl. 37 ods. 3 listiny) všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Článok 46 ods. 1 ústavy je primárnym východiskom na zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (IV. ÚS 115/07). Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu nemožno vidieť medzi základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97), a preto sa ich namietané porušenie skúma spoločne (IV. ÚS 195/07).

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, porušenie ktorého sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok

ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy). Táto povinnosť všeobecných súdov, vzhľadom na ich postavenie ako primárnych ochrancov ústavnosti a vzhľadom na povinnosť Slovenskej republiky rešpektovať medzinárodne záväzky vyplývajúce z medzinárodných zmlúv o ochrane ľudských práv a základných slobôd (pozri napr. III. ÚS 79/02), zahŕňa zároveň požiadavku rešpektovania procesných garancií spravodlivého súdneho konania vyplývajúcich z čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a z čl. 6 ods. 1 dohovoru v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva.

Podstatou námietok sťažovateľa je jeho nesúhlas s postupom najvyššieho súdu pri výklade § 237 písm. f) OSP, ktorý vymedzuje podmienky prípustnosti dovolania. Podľa sťažovateľa najvyšší súd odmietol podané dovolanie, hoci podmienky § 237 písm. f) OSP mali byť splnené. Sťažovateľ výklad § 237 písm. f) OSP najvyšším súdom označuje ako „*administratívno – formalistický*“ na rozdiel od „*prirodzenoprávneho*“ výkladu. Navyše, najvyšší súd podľa sťažovateľa napadnuté uznesenie nedostatočne odôvodnil tým, že sa „*v napadnutom uznesení nevysporiadal s jeho námietkami ohľadne skutkového a právneho posúdenia veci, s ktorými sa predtým nevysporiadal ani odvolací súd...*“.

Sťažovateľ tvrdí, že mu «*nebolo vysvetlené, tak ako namietal v dovolaní, prečo odvolací súd v spojitosti s prvostupňovým súdom na tie sťažovateľom namietané právne skutočnosti (nedal presvedčivo zdôvodnenú odpoveď)*»:

- *zmluva z 19. 8. 1998 je zmluvou uzavretou v zmysle § 50b a § 51 Občianskeho zákonníka. Táto zmluva je platná, účinná, záväzná pre obe zmluvné strany a doposiaľ nebola vypovedaná*

- *v roku 2009 bol zrušený pôvodný poľovný revír [REDAKOVANÉ] a následne vznikol nový [REDAKOVANÉ] v dôsledku toho sa ale plnenie zmluvy nestalo nemožným...*

- *zmluvou z 19. 8. 1998 založený právny vzťah sa v žiadnom prípade nevzťahuje zákon č. 23/1962 Zb.*

- *zánikom poľovného revíru nezaniklo bez ďalšieho právo žalobcu odkupovať odstrel a povinnosť žalovaného odstrel zveri predávať (tento, súdmi zastávaný názor by mal*

opodstatnenie iba pri zániku zmluvy o užívaní poľovníckeho revíru v zmysle § 17 ods. 1 písm. b) zákona č. 274/2009 Z. z.; v danom prípade má ale právny vzťah založený zmluvou z 19. 08. 1998 občianskoprávny charakter (ide v ňom o kúpu práva lovu zveri poľovníckym hosťom podľa § 13 ods. 3 zákona č. 274/2009 Z. z.), ktorý nie je nijako spojený s viazanosťou na poľovný revír a jeho zánik podľa § 17 ods. 1 písm. b) zákona č. 274/2009 Z. z.

- na uvedený vzťah malo byť aplikované len ustanovenie § 575 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pretože účastníci si dojednali medzi sebou odkúpenie odstrelu na vymedzenom území v rámci revíru, nie užívanie celého poľovného revíru a plnenie bolo nemožné len prechodne (v čase medzi zánikom starého poľovného revíru a vznikom nového poľovného revíru)

- ako aj kolíziu zmluvy zo dňa 19. 8. 1998 so zákonom o poľovníctve, ďalej ustálenou hmotnoprávnou dogmou o kúpnych zmluvách, bližšie popísaných v rozsudkoch najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cdo 196/2005 a 3 Cdo 142/2002.».

Najvyšší súd považoval uvedené námietky sťažovateľa za námietky poukazujúce na nedostatočne zistený skutkový stav, nesprávne právne posúdenie veci a na nedostatočné odôvodnenie rozsudku krajského súdu.

Vo vzťahu k jeho námietkam najvyšší súd najmä uviedol:

„I keď dovolateľ úplne jednoznačne nekonkretizoval, v čom vidí porušenie jeho procesných oprávnení zakladajúce vadu konania v zmysle § 237 písm. f) O. s. p., predsa len z obsahu jeho dovolania (§ 41 ods. 2 O. s. p.) možno vyvodiť, že za vadu tejto povahy považoval podľa všetkého nepreskúmateľnosť dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, ktorou malo byť zasiahnuté do jeho práva na spravodlivý súdny proces.

Dovolací súd za súčasť argumentácie dovolateľa, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný, považuje najmä jeho tvrdenie, že súdy v odôvodneniach svojich rozhodnutí nevysvetlili, akými úvahami sa riadili pri posudzovaní jeho (šiestich námietok o nesprávnom právnom posúdení veci a jednej o nedostatočne zistenom skutkovom stave, pozn.).“

Podľa napadnutého uznesenia najvyššieho súdu nesprávne právne posúdenie veci či nedostatočne zistený skutkový stav, resp. nedostatočné odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia krajského súdu nezakladajú prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f) OSP, ale mohli by predstavovať len tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b) OSP majúcu za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktorá síce dovolanie odôvodňuje, ale sama osebe jeho prípustnosť nezakladá.

Podľa § 236 ods. 1 OSP dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Podľa § 237 písm. f) OSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Ústavný súd už vo svojej stabilnej rozhodovacej činnosti uviedol, že vada konania podľa § 237 písm. f) OSP znamená porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru (II. ÚS 261/06, IV. ÚS 499/2011). Ústava neupravuje, aké dôsledky majú prípady porušenia práva na súdnu ochranu a jednotlivé procesné pochybenia, ku ktorým dochádza v konaní pred súdmi, ani neustanovuje predpoklady ich možnej nápravy v opravnom konaní. Bližšiu úpravu ústavou garantovaného práva na súdnu ochranu obsahuje Občiansky súdny poriadok, ktorý predpokladá aj možnosť vzniku procesných pochybení v občianskom súdnom konaní. V nadväznosti na podstatu, význam a procesné dôsledky pochybení upravuje tento procesný kódex aj podmienky, za ktorých možno procesné nesprávnosti napraviť v dovolacom konaní. S niektorými najzávažnejšími, taxatívne vymenovanými procesnými vadami, ktoré zakladajú tzv. zmätočnosť, spája Občiansky súdny poriadok priamo prípustnosť dovolania podľa § 237, pričom vady tejto povahy sú zároveň aj prípustným dovolacím dôvodom podľa § 241 ods. 2 písm. a) OSP. Občiansky súdny poriadok pripisuje význam aj niektorým ďalším vadám inej procesnej povahy majúcim za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (tzv. iným vadám konania), avšak – na rozdiel od taxatívne vymenovaných väd – (len) v tom zmysle, že ich považuje za relevantný dovolací dôvod [pozri § 241 ods. 2 písm. b) OSP], ktorý možno uplatniť iba v takom

dovolání, ktoré je procesne prípustné [vada takejto povahy sama osebe však prípustnosť dovolania nezakladá (pozri nálezh ústavného súdu č. k. II. ÚS 142/09-32 z 9. apríla 2009)]. Ústavný súd v spojitosti s uvedeným ďalej poznamenáva, že na posúdenie prípustnosti dovolania je zásadne príslušný dovolací súd (napr. IV. ÚS 238/07).

Ústavný súd vo svojej doterajšej rozhodovacej činnosti nezistil pri postupe najvyššieho súdu, ktorý pri riešení otázky prípustnosti podaného dovolania v zmysle § 237 písm. f) OSP uprednostnil princíp právnej istoty, ak sťažovateľom namietaný nedostatok odôvodnenia rozsudku krajského súdu (prípadne aj okresného súdu) nevykazoval znaky odňatia možnosti konať pred súdom [v zmysle § 237 písm. f) OSP], konflikt so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. I. ÚS 356/2012, IV. ÚS 208/2012, IV. ÚS 31/2013).

Ústavnému súdu ani v tomto prípade nie je známy dôvod, pre ktorý by sa mal odchýliť od svojej ustálenej judikatúry. Najvyšší súd sa ústavne konformným spôsobom vysporiadal s námietkami sťažovateľa smerujúcimi voči nesprávnym právnym záverom a s tým súvisiacim nedostatočným odôvodnením rozsudku krajského súdu v rozsahu potrebnom na rozhodnutie o prípustnosti dovolania (bez toho, aby najvyšší súd posudzoval správnosť skutkových alebo právnych záverov krajského súdu).

Sťažovateľ ďalej osobitne poukazuje na to, že najvyšší súd sa nevysporiadal s jeho tvrdením, že krajský súd „*vykonal dokazovanie na základe rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6 Co 319/2009..., no o tejto skutočnosti sa sťažovateľ dozvedel až po samotnom rozhodnutí súdu. Takýto dôkaz, s ktorým nebol oboznámený..., je v hrubom rozpore s § 123 OSP, ktorý diktuje, že všetci účastníci majú právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy, a k všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali. V spise je bez bližšieho vysvetlenia založené rozhodnutie..., ktoré slúžilo ako dôkaz, a s ktorým sa účastník konania počas konania nemal možnosť oboznámiť.*“.

Možno súhlasiť s námietkou sťažovateľa, že v napadnutom uznesení sa najvyšší súd osobitne s touto námietkou nevysporiadal. Podľa názoru ústavného súdu však ani

zo sťažnosti, ani z vyžiadaného spisu a ani z napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktoré sa na predmetný rozsudok neodvoláva, nevyplýva, prečo by mal byť určitý rozsudok krajského súdu, hoci aj založený v spise, považovaný za dôkaz, ku ktorému by mal mať účastník konania právo sa vyjadriť. Nič nenaznačuje (a ani sťažovateľ v tomto zmysle nič neuvádza), že by uvedený rozsudok mohol slúžiť ako podklad na zistenie skutkového stavu. Právo vyjadriť sa k návrhom na dokazovanie alebo k vykonaným dôkazom nezahŕňa právo byť oboznámený s každou písomnosťou založenou v spise a vyjadriť sa k akémukoľvek zdroju poznania (slovami sťažovateľa uvedenými v dovolaní „*prameňom múdrosti*“), ku ktorému konajúci súd siahne pri právnom posúdení veci (typické názory publikované v odbornej tlači, judikatúra a podobne) a ktoré spravidla nie sú považované za dôkaz, resp. dôkazný prostriedok.

Ak v okolnostiach danej veci najvyšší súd v napadnutom uznesení nepripustil dovolanie ani z dôvodu, že sťažovateľ nemal možnosť vyjadriť sa k určitému prameňu poznania, ktorého význam na rozhodnutie vo veci samej sťažovateľ ani nijako neodôvodňuje, nič podľa ústavného súdu nesignalizuje, že by takým postupom mohlo dôjsť k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 36 ods. 1 listiny) a čl. 47 ods. 3 ústavy (čl. 37 ods. 3 listiny) a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd je navyše toho názoru, že aj keby sa bol dovolací súd uvedenou námietkou osobitne zaoberal, nemohlo by to v konečnom dôsledku viesť k inému záveru, než aký bol prijatý napadnutým uznesením.

Ústavný súd musí mať na zreteli, že podstatou rozhodovania o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je posúdenie ústavnej akceptovateľnosti namietaného rozhodnutia všeobecného súdu, prípadne iného orgánu verejnej moci, a nie posudzovanie jeho právnej perfektnosti ani jeho prípadné „vylepšovanie“ (m. m. IV. ÚS 325/08, IV. ÚS 218/2010). Poslaním ústavného súdu nie je kontrola súdnej činnosti vo všetkých smeroch a aspektoch a skúmanie akejkoľvek možnej nezákonnosti alebo procesného pochybenia, či dokonca zrejmej nesprávnosti, ktoré sa v individuálnom konaní pred všeobecnými súdmi prípadne vyskytnú, ale výlučne posudzovanie konformity aktov aplikácie práva a ústavou, prípadne kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou.

Ústavný súd preto neprístupuje k vyhovaniu sťažnosti v prípadoch, keď zo strany orgánov verejnej moci síce k určitému pochybeniu došlo, avšak jeho intenzita a existujúca príčinná súvislosť medzi namietaným porušením ústavou garantovaného práva a jeho dôsledkami na spravodlivosť procesu ako celku nemala podstatný dosah (IV. ÚS 320/2011, IV. ÚS 31/2013).

Posledná námietka sťažovateľa smeruje voči tej časti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktorou zastavil konanie o dovolaní voči uzneseniu krajského súdu sp. zn. 17 NcC 25/2011, ktorým nebola z rozhodovania vo veci samej vylúčená konajúca sudkyňa. Sťažovateľ navrhoval, aby dovolací súd toto uznesenie „zmenil“ tak, že menovaná sudkyňa je vylúčená z prerokovania a rozhodovania danej veci.

Sťažovateľ nesúhlasil so spôsobom, akým sa najvyšší súd vysporiadal s tvrdením o zaujatosti sudkyne, ktorá mala na pojednávaní povedať, že *„nemá rada, že sa strieľajú zvieratká, alebo niekto strieľa zvieratká“*. Podľa sťažovateľa mal najvyšší súd pochybiť a porušiť základné právo vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy tým, že nezrušil uznesenie krajského súdu sp. zn. 17 NcC 25/2011, dovolanie nepripustil a konanie zastavil. Sťažovateľ je toho názoru, že dovolanie bolo aj proti tomuto rozhodnutiu dôvodné, a vyjadruje presvedčenie, že *„nepopretie (najvyšším súdom, pozn.) tvrdenia o jej vyjadreniach je odmietnutím spravodlivosti, keď dovolací súd napriek vyjadreniu, že takéto slová z jej úst vyzneli, čo konštatuje aj krajský súd, vyslovil názor, že pokiaľ sa to nenachádza v zápisnici z pojednávania, tak takýto dôkaz neexistuje, hoci to potvrdí aj samotná sudkyňa a zároveň postupom majúcim za následok odňatie možnosti konať pred súdom“*.

Najvyšší súd sa v napadnutom uznesení s názorom sťažovateľa nestotožnil a uviedol:

„Rozhodnutie krajského súdu o tom, či je sudca okresného súdu (ne)vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci, je rozhodnutím vneseným mimo inštančného postupu, kedy krajský súd nerozhoduje ako súd odvolací; proti rozhodnutiu krajského súdu nie je v tomto prípade prípustný opravný prostriedok, preto ani neexistuje funkčne príslušný súd, ktorý by mohol o takomto opravnom prostriedku rozhodnúť.“ Najvyšší súd na základe uvedeného urobil záver, že dovolaním napadnuté uznesenie nie je rozhodnutím odvolacieho

súdu, a teda nie sú splnené podmienky konania (funkčná príslušnosť), a preto dovolanie nie je prípustné ani v tejto časti.

Ústavný súd považuje odôvodnenie najvyššieho súdu aj v tejto časti za ústavne konformné, a to najmä s ohľadom na to, že najvyšší súd zastavil konanie pre neodstraniteľný nedostatok podmienok konania bez toho, aby skúmal opodstatnenosť sťažovateľom namietaných skutočností.

Nad rámec uvedeného ústavný súd dopĺňa, že najvyšší súd skúmal namietanú zaujatosť konajúcej sudkyne, resp. dôsledky posúdenia jej zaujatosti krajským súdom nielen v rozsahu, ktorý uvádza v sťažnosti sťažovateľ (sťažovateľ namieta nesprávne závery najvyššieho súdu vo vzťahu k prípustnosti dovolania proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 17 NcC 25/2011), ale aj v rámci skúmania, či dovolanie smerujúce proti rozsudku krajského súdu je prípustné. Dospel pritom k záveru, že *«Pre prípad, že predmetné slová pri vyhlasovaní rozsudku súdu prvého stupňa odzneli tak, ako to tvrdí žalobca, dovolací súd konštatuje, že išlo o nevhodné vyjadrenie sudkyne. V súvislosti s posudzovaním opodstatnenosti tvrdenia žalobcu, že sudkyňou prednesené slová svedčia o existencii okolnosti vylučujúcej ju z prejednávania a rozhodovania tejto veci (§ 14 ods. 1 O. s. p.), je však potrebné mať na zreteli, že celý predmet konania sa – a to na oboch stranách sporu – týkal poľovníctva (pojmovou súčasťou ktorého je aj odstrel poľovnej zveri). Predmetné slová, pokiaľ boli vyslovené, neznamenali žiadne výhrady k žalobcovi alebo žalovanému. Pokiaľ žalobcom uvádzané slová skutočne odzneli, „vrhli tieň pochybnosti na nestrannosť“ menovanej sudkyne, avšak to ju bez ďalšieho automaticky nevylučovalo (nevylúčilo) z prejednávania a rozhodovania tejto veci. Obava z nedostatku jej nestrannosti by sa musela zakladať na objektívnych a dostatočne závažných skutočnostiach. Pri posudzovaní závažnosti dopadu žalobcom uvádzaných slov sudkyne dovolací súd prihliadol na vyššie uvedené a osobitný zreteľ vzal na materiálnu stránku veci – to, že obsah spisu svedčí o rovnakom (neutrálnom) prístupe vec prejednávajúcej sudkyne k účastníkom konania na oboch stranách sporu, a tiež o tom, že zachovala zákonom stanovenú procedúru prejednávania tejto veci. Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že v konaní nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. g) O. s. p.»*

Na uvedenej argumentácii najvyššieho súdu podľa názoru ústavného súdu nič nenaznačuje, že by mohla odôvodňovať vyslovenie porušenia v sťažnosti označených práv po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Najvyšší súd sa podľa názoru ústavného súdu ústavne konformným spôsobom vyjadril k argumentom sťažovateľa uvedeným v dovolaní, a to dokonca aj nad rámec sťažovateľom namietaných nedostatkov.

Pretože ústavný súd nepovažoval právny názor najvyššieho súdu, ktorým v časti dovolania proti rozsudku krajského súdu odôvodnil neprípustnosť dovolania vo veci sťažovateľa a v časti o zastavení konania o dovolaní proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 17 NcC 25/2011, za arbitrárny a svojvoľný a jeho rozhodnutie za také, ktoré by bolo založené na takom výklade ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ktorý by popieral ich účel a zmysel, nezistil ani príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením práv sťažovateľa a postupom najvyššieho súdu pri rozhodovaní o dovolaní sťažovateľa. Z tohto dôvodu jeho sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Skutočnosť, že sa sťažovateľ s právnymi názormi najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti týchto názorov a nezakladá ani právomoc ústavného súdu nahradiť právne názory najvyššieho súdu svojimi vlastnými.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti neprichádzalo už do úvahy rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa týkajúcich zrušenia napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu a priznania úhrady trov konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. júla 2013